Osnovna škola	Klinča Sela
Nastavni predmet	Katolički vjeronauk
Vjeroučitelj	Josip Kunac, *prof.*
Razredni odjel	8.
Redni broj pripreme	17.
Nastavna cjelina / tema	II. ČEŽNJA ZA BOGOM
Nastavna jedinica / podtema	8. New Age

Odgojno-obrazovni ishodi učenja:

OŠ KV A.8.3. Učenik razlikuje oznake istinske religioznosti od krivih oblika religioznosti.

OŠ KV D.8.3. Učenik prepoznaje utjecaje novih religioznih pokreta u književnosti, filmskoj umjetnosti, glazbi i drugim područjima.

Ključni pojmovi	New Age; sinkretizam; osobni Bog; kozmička energija; objava; spasenje; astrologija; kulturni utjecaj
Središnje / problemsko pitanje	Kako razlikovati New Age od katoličke vjere i prepoznati njegove utjecaje u kulturi?
Oblici rada	individualni rad, rad u paru, rad u skupinama i zajednički rad
Nastavne metode	provjera izvora, međusobna provjera zaključaka, razvrstavanje kartica, urednički odabir, slaganje slijeda, pojmovna igra i argumentirana rasprava
Nastavna sredstva i pomagala	Ukorak s Isusom, str. 45; RB, str. 34; Biblija; bilježnica; kartice s tvrdnjama i pojmovima; računalo i projektor za izborni digitalni zadatak.
Međupredmetne teme	uku A.3.4. Učenik kritički promišlja i vrednuje ideje uz podršku učitelja. osr B.3.2. Razvija komunikacijske kompetencije i uvažavajuće odnose s drugima.
Korelacija	Hrvatski jezik: OŠ HJ A.8.3. Učenik čita tekst, prosuđuje značenje teksta i povezuje ga s prethodnim znanjem i iskustvom.

Vrednovanje:

Vrednovanje za učenje: Vjeroučitelj će pratiti povezuju li učenici zaključak s uporištem u izvoru, točno razvrstavaju kartice i razlikuju kulturni motiv od nedokazane tvrdnje o slušatelju.

Vrednovanje kao učenje: Učenici će u dva stupca razlikovati ono što mogu samostalno objasniti od onoga za što trebaju pojašnjenje.

Vrednovanje naučenoga: Brojčano ocjenjivanje nije predviđeno.

TIJEK NASTAVNOGA SATA

I. UVODNI DIO – PITAJ (8 min)

Uvodna molitva:

Oče naš…

ili:

Bože, Ti nas poznaješ i zoveš po imenu. Dok susrećemo različite poruke o vjeri i sreći, daj nam strpljivost istraživati i razboritost prosuđivati. Pomozi nam upoznati Tebe, a prema ljudima drukčijih uvjerenja postupati s poštovanjem. Amen.

Alternativa: Ja sam Put i Istina i Život. (Iv 14,6)

Učenici će ostati nekoliko trenutaka u tišini. Poticaj za razmišljanje: Što znači povjeriti se Isusu, a ne samo odabrati ono što nam se trenutačno sviđa?

Povezivanje s prethodnim satom / pregled domaće zadaće:

Učenici će vjeroučitelju dati na uvid domaću zadaću s prethodnoga susreta:

„Učenici će riješiti ili dovršiti zadatke u RB, str. 32–33.“

Ili:

„Učenici će u bilježnicu napisati tri rečenice kojima će usporediti reinkarnaciju i kršćansku vjeru u uskrsnuće te dodati jedan primjer poštovanja prema osobi drukčijega vjerovanja.“

Motivacija:

Individualni rad i razgovor. Učenici će usporediti dvije kratke poruke: „Bog me poznaje i poziva na odnos“ i „Bog je energija kojom mogu upravljati“. Izdvojit će riječ koja u objema porukama zvuči jednako te odrediti govori li se o istoj predodžbi Boga.

Moguće rješenje: U objema porukama pojavljuje se riječ Bog. Prva govori o osobnome odnosu, a druga o neosobnoj sili kojom se želi upravljati.

Usporediti značenje riječi Bog u dvjema porukama.

A. Bog me poznaje i poziva na odnos.

B. Bog je energija kojom mogu upravljati.

Razgovor

- Koju razliku uočavate između odnosa s osobom i upravljanja silom? (Osobu susrećemo u slobodnome odnosu; silu nastojimo uporabiti.)
- Zašto nije dovoljno u objema porukama pronaći riječ Bog? (Ista riječ može imati različita značenja.)

Početni stav: Učenici će uz tvrdnju „Isti naziv „Bog“ uvijek znači isto vjerovanje.“ zapisati T, N ili ? te jednu riječ obrazloženja.

Isti naziv „Bog“ uvijek znači isto vjerovanje.

Uz tvrdnju označiti T – točno, N – netočno ili ? – potrebno je pojašnjenje. Dodati jednu riječ obrazloženja.

Najava teme i središnjega pitanja:

Učenici će zapisati naslov „New Age“. Istražit će razlike između newageovskih tumačenja i katoličke vjere te prepoznati jedan njihov utjecaj u popularnoj kulturi.

Kako razlikovati New Age od katoličke vjere i prepoznati njegove utjecaje u kulturi?

II. SREDIŠNJI DIO – ISTRAŽI I PROSUDI (27 min)

Napomena o izboru aktivnosti: Aktivnosti su prijedlozi i mogućnosti izbora. Nije predviđeno sve provesti u jednom satu. Vjeroučitelj će birati prema ishodima, vremenu, osobitostima razreda, opremi i potrebama učenika. Dva načina obrade u Aktivnosti 1 međusobne su alternative.

Aktivnost 1: Tvrdnja pod provjerom *(rad u skupinama – provjera izvora i međusobna provjera zaključaka, 14 minuta)*

Rad u skupinama. Učenici će pročitati glavni tekst „New Age“ i tablicu „Najvažnije razlike“, udžbenik, str. 45, te provjeriti jednu od četiriju tvrdnji: „New Age je jedna Crkva s jedinstvenim učenjem“, „Sinkretizam spaja različita religijska uvjerenja“, „Katolička vjera Boga smatra neosobnom energijom“ ili „Katolička vjera i New Age jednako shvaćaju Isusa Krista“. Tijekom pet minuta pronaći će oslonac za zaključak u glavnom tekstu ili imenovanom retku tablice i u bilježnicu zapisati oznaku potvrđeno ili opovrgnuto, jednu ključnu riječ iz izvora te točan zaključak. Zatim će susjednoj skupini predati zapis bez otkrivanja mjesta u izvoru. Druga će skupina tijekom dviju minuta pronaći uporište i provjeriti slijedi li zaključak iz njega. Skupine će u četiri kratka izvješća iznijeti samo zaključak i uporište; preostalo vrijeme posvetit će ispravcima i zajedničkoj shemi.

Rješenje: 1. Opovrgnuto – glavni tekst prikazuje raznoliku duhovnu struju, a ne jednu Crkvu s jedinstvenim naukom. 2. Potvrđeno – glavni tekst objašnjava spajanje različitih religijskih uvjerenja; ključna riječ sinkretizam. 3. Opovrgnuto – redak Bog navodi Izvor i Stvoritelj, Trojstvo i Osoba. 4. Opovrgnuto – redak Isus Krist za katoličku vjeru navodi pravi Bog i pravi čovjek, dok newageovski prikaz donosi drugačije tvrdnje. Pri provjeri treba pokazati odgovarajući dio izvora, a ne samo ponoviti zaključak.

Pročitati glavni tekst „New Age“ i tablicu „Najvažnije razlike“, str. 45. Provjeriti dodijeljenu tvrdnju. U bilježnicu zapisati: potvrđeno ili opovrgnuto – ključna riječ iz izvora – točan zaključak. Razmijeniti zapis sa susjednom skupinom i pronaći njegovo uporište u izvoru. U kratkom usmenom izvješću povezati zaključak i uporište.

1. New Age je jedna Crkva s jedinstvenim učenjem.
2. Sinkretizam spaja različita religijska uvjerenja.
3. Katolička vjera Boga smatra neosobnom energijom.
4. Katolička vjera i New Age jednako shvaćaju Isusa Krista.

Ili: klasična obrada *(individualni rad i zajednički razgovor, 14 minuta)*

a) Učenici će pročitati glavni tekst „New Age“, udžbenik, str. 45, po odlomcima, a zatim usporediti retke o Bogu, Isusu Kristu i spasenju u tablici „Najvažnije razlike“. Nakon svakoga dijela odgovorit će na pitanja i u bilježnicu zapisati tri ključne razlike.

Razgovor

- Kako biste objasnili sinkretizam? (Spajanje različitih religijskih uvjerenja i ideja, među kojima mogu postojati nespojivosti.)
- Zašto New Age ne možemo jednostavno opisati kao jednu novu Crkvu? (Riječ je o raznolikoj struji bez jednoga zajedničkog utemeljitelja i obveznoga nauka.)
- Kako katolička vjera govori o Bogu i Isusu Kristu? (Bog je osobni Stvoritelj i Trojstvo; Isus Krist je pravi Bog i pravi čovjek.)
- Koju temeljnu razliku u spasenju uočavate? (Newageovska ponuda naglašava samospasenje, dok katolička vjera spasenje prima kao Božji dar u Kristu.)

b) Učenici će pogledati videozapis „New Age i katolička vjera”; 4:52; Izvor: Josip Kunac; YouTube

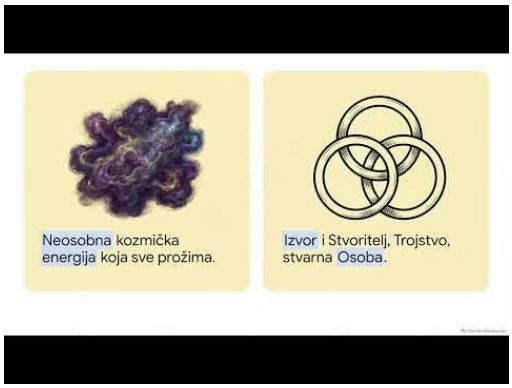

Shematski prikaz i ključni naglasci:

NEW AGE neosobna energija	KATOLIČKA VJERA osobni Bog
SAMOSPASENJE vlastite tehnike	SPASENJE U KRISTU Božji dar

Ključni naglasci: Iste riječi mogu skrivati različita vjerovanja. Katolička vjera ispovijeda osobnoga Boga, Isusa Krista kao Spasitelja i uskrsnuće.

Teološko sidro: Kršćanska vjera odgovor je osobnomu Bogu koji se objavljuje i daruje spasenje u Isusu Kristu. Bog nije sila kojom čovjek može upravljati. Zajedničko spominjanje Boga, Krista ili anđela ne uklanja razlike u značenju. Udžbenička tablica sažima tipične newageovske predodžbe; ne opisuje jednako svaku osobu koja se služi tim nazivom.

Aktivnost 2: Ista imena, različita značenja *(rad u paru – razvrstavanje kartica i provjera parova, 5 minuta)*

Rad u paru. Učenici će na šest zasebnih listića dobiti izmiješane kartice: A „Isus Krist je pravi Bog i pravi čovjek“, B „Duh Sveti je kozmička sila“, C „Bog je neosobna energija koja sve prožima“, D „Duh Sveti je treća božanska osoba Presvetoga Trojstva“, E „Isus Krist bio je vođa u eri Riba“ i F „Bog je Izvor i Stvoritelj, osobni Bog“. Složit će ih u tri para o istome pojmu, a unutar svakoga para odvojiti katoličko vjerovanje od newageovskoga prikaza u udžbeniku. Potom će prema navedenim izvornim redcima provjeriti raspored. Jedni će drugima objasniti zašto jednu karticu nije moguće premjestiti na drugu stranu bez promjene vjerovanja.

Rješenje: Bog C–F, Isus Krist E–A, Duh Sveti B–D. Katoličko vjerovanje: F, A, D. Newageovski prikaz u tablici: C, E, B. Primjer obrazloženja: Duh Sveti kao božanska osoba nije isto što i neosobna kozmička sila.

BOG
NEW AGE » neosoban » energija koja sve prožima » kozmička sila KATOLIČKA VJERA » Izvor i Stvoritelj » Trojstvo » Osoba s kojom se može stupiti u kontakt » objavio ga je Isus Krist Ukorak s Isusom, str. 45, tablica „Najvažnije razlike“.

ISUS KRIST I DUH SVETI
ISUS KRIST – NEW AGE » bio je vođa u eri Riba » učio je istočnjačke tehnike i jogu u Indiji » svatko može postati Krist ISUS KRIST – KATOLIČKA VJERA » pravi Bog i pravi čovjek » druga božanska Osoba Presvetoga Trojstva » rođen, ne stvoren, istobitan s Ocem DUH SVETI – NEW AGE » božanska energija » kozmička sila DUH SVETI – KATOLIČKA VJERA » treća božanska osoba Presvetoga Trojstva » izlazi od Oca i Sina Ukorak s Isusom, str. 45, tablica „Najvažnije razlike“.

Složiti šest kartica u tri para o istome pojmu: Bog, Isus Krist i Duh Sveti. U svakome paru razdvojiti katoličko vjerovanje i

newageovski prikaz. Provjeriti raspored prema izvornim redcima. Usmeno obrazložiti zašto se jedna odabrana kartica ne može premjestiti na drugu stranu.

A. Isus Krist je pravi Bog i pravi čovjek.
B. Duh Sveti je kozmička sila.
C. Bog je neosobna energija koja sve prožima.
D. Duh Sveti je treća božanska osoba Presvetoga Trojstva.
E. Isus Krist bio je vođa u eri Riba.
F. Bog je Izvor i Stvoritelj, osobni Bog.

Aktivnost 3: Duhovna poruka u kulturi *(rad u paru i zajednički rad – urednički odabir kulturne vijesti, 5 minuta)*

Rad u paru i zajednički rad. Učenici će pročitati Coelhov citat i sažetak o pjesmi Aquarius iz mjuzikla Hair. Zatim će među trima rečenicama za školsku kulturnu rubriku odabrati jedinu koju izvori podupiru: A „Svatko tko sluša Aquarius prihvaća New Age“, B „Pjesma Aquarius iz mjuzikla Hair donosi motiv dolaska doba Vodenjaka“, C „Coelhov citat dokazuje da sva vjerovanja znače isto“. Uz odabranu rečenicu navest će izvor, a uz druge dvije objasniti koji zaključak prelazi dostupne podatke. Jedan će par naglas pročitati odabranu kulturnu vijest, a drugi dodati ograničenje o slušateljima. Slušanje snimke nije potrebno.

Rješenje: B; uporište je sažetak crkvenoga dokumenta o Hairu i Aquarius. A iz sadržaja pjesme neosnovano zaključuje o vjeri svih slušatelja. C iz izjave o osobnom izboru izvodi tvrdnju o jednakosti svih vjerovanja, koje u citatu nema. Kratka vijest: „Aquarius iz mjuzikla Hair donosi motiv dolaska doba Vodenjaka.“ Dopuna: „Prepoznavanje motiva u djelu ne dokazuje uvjerenja svakoga slušatelja.“

OSOBNI IZBOR

Vjerujem u Boga, ali ne iz nekih logičkih razloga, nego po vlastitom izboru.

Paulo Coelho; citat u udžbeniku, str. 45.

NEW AGE U POPULARNOJ KULTURI

Mjuzikl Hair u pjesmi Aquarius donosi motiv dolaska doba Vodenjaka. Službeno crkveno promišljanje o New Ageu navodi taj mjuzikl kao primjer širenja newageovskih tema u zapadnoj kulturi. To je primjer utjecaja duhovnih ideja na glazbu, a ne dokaz o uvjerenjima svakoga izvođača ili slušatelja.

Vjeroučiteljev sažetak prema: Isus Krist – donositelj vode žive, 2.1., Papinska vijeća za kulturu i međureligijski dijalog, 2003.

Za školsku kulturnu rubriku odabrati rečenicu koju ponuđeni izvori podupiru. Navesti izvor. Uz preostale dvije rečenice

objasniti što se iz izvora ne može zaključiti. Pročitati provjerenu vijest i dodati ograničenje o slušateljima.

A. Svatko tko sluša Aquarius prihvaća New Age.

B. Pjesma Aquarius iz mjuzikla Hair donosi motiv dolaska doba Vodenjaka.

C. Coelhov citat dokazuje da sva vjerovanja znače isto.

Aktivnost 4: Crkva, objava i anđeli *(rad u trojkama – objašnjavanje bez zadanih riječi, 6 minuta)*

Rad u trojkama. Učenici će najprije pročitati izvorne retke o Crkvi, objavi i anđelima. Zatim će tijekom triju krugova izmjenjivati uloge objašnjavatelja, prepoznavatelja i provjeravatelja. Objašnjavatelj će dobiti jednu karticu: Crkva – bez riječi crkva i institucija; objava – bez riječi objava i povijest; anđeli – bez riječi anđeo i energija. U najviše dvjema rečenicama objasnit će katoličko značenje pojma bez imenovanja pojma i bez zadanih riječi. Prepoznavatelj će imenovati pojam; provjeravatelj će usporediti objašnjenje s izvorom i dopuniti ga bude li netočno. Nakon svakoga kruga zamijenit će uloge. Kartice će čitati samo objašnjavatelji; prepoznaju se pojmovi, a ne oponašaju pripadnici religija.

Moguće rješenje: Primjeri: Crkva – „Zajednica Kristovih učenika nastavlja njegovo poslanje i naviješta njegovo spasenjsko djelo.“ Objava – „Bog se daje upoznati ljudima i obraća im se u stvarnim događajima.“ Anđeli – „To su Božja stvorenja duhovne naravi koja mu služe i pomažu ljudima.“ Provjera razlikuje zajednicu od same zapreke, Božje davanje od vidovitosti i stvorenja od neosobnih sila.

CRKVA, OBJAVA I ANĐELI
CRKVA – NEW AGE
» nepoželjna institucija
» nepotrebna za spasenje
CRKVA – KATOLIČKA VJERA
» nastavlja i jedina ispravno naviješta Kristovo spasenjsko djelo
OBJAVA – NEW AGE
» stječe se vidovitošću, intuicijom
OBJAVA – KATOLIČKA VJERA
» Bog se objavljuje u povijesti
ANĐELI – NEW AGE
» energetska bića
» reiki vodiči
» duhovi predaka i prirode
ANĐELI – KATOLIČKA VJERA
» Božja stvorenja duhovne naravi u službi čovjeka

Ukorak s Isusom, str. 45, tablica „Najvažnije razlike“.

Radni predložak:

Pročitati izvorne retke. U trojci raspodijeliti uloge: objašnjavanje – prepoznavanje – provjera prema izvoru. Karticu pokazati samo objašnjavatelju. Objasniti katoličko značenje u najviše dvjema rečenicama bez imenovanja pojma i bez zadanih riječi. Prepoznati pojam, provjeriti točnost i zamijeniti uloge. Provesti tri kruga.

KARTICE ZA OBJAŠNJAVANJE
CRKVA Ne upotrijebiti: crkva, institucija.
OBJAVA Ne upotrijebiti: objava, povijest.
ANĐELI Ne upotrijebiti: anđeo, energija.

Aktivnost 5: Dar ili samospasenje *(rad u paru – slaganje slijeda i obrazlaganje prijelaza, 6 minuta)*

Rad u paru. Učenici će pročitati izvorne retke o spasenju, vječnome životu, čovjeku i grijehu. Potom će četiri izmiješane rečenice složiti u smisleno katoličko objašnjenje: A „Zato spasenje primamo kao dar i na njega slobodno odgovaramo“, B „Grijeh narušava čovjekov odnos s Bogom i ljudima“, C „Isus Krist daruje spasenje od grijeha“, D „Čovjek je slika Božja“. U bilježnicu će zapisati samo redoslijed slova. Jedni će drugima objasniti vezu između dviju susjednih rečenica. Na kraju će kao završetak slijeda odabrati „uskrsnuće tijela i život vječni“ ili „reinkarnacija“ i svoj izbor potkrijepiti retkom o vječnom životu.

Rješenje: D–B–C–A. Čovjekovo dostojanstvo uvodi odnos s Bogom; grijeh ga narušava; Krist daruje spasenje; čovjek ga prima i slobodno odgovara. Završetak: uskrsnuće tijela i život vječni. Reinkarnacija označuje ponovna zemaljska rođenja i ne zamjenjuje kršćansku vjeru u uskrsnuće.

SPASENJE I VJEČNI ŽIVOT
SPASENJE – NEW AGE » samospasenje pomoću joge i meditacije SPASENJE – KATOLIČKA VJERA » Isus Krist je jedini spasitelj čovjeka VJEČNI ŽIVOT – NEW AGE » reinkarnacija VJEČNI ŽIVOT – KATOLIČKA VJERA » posebni i posljednji sud

» uskrsnuće tijela i život vječni

Ukorak s Isusom, str. 45, tablica „Najvažnije razlike“.

ČOVJEK I GRIJEH

ČOVJEK – NEW AGE
» bog koji je zaboravio svoju narav
ČOVJEK – KATOLIČKA VJERA
» slika Božja
» dijete Božje
GRIJEH – NEW AGE
» ne postoji
GRIJEH – KATOLIČKA VJERA
» spasenje od grijeha darovano nam je u Isusu Kristu

Ukorak s Isusom, str. 45, tablica „Najvažnije razlike“.

Pročitati izvorne retke. Složiti četiri rečenice u smisleno katoličko objašnjenje i u bilježnicu zapisati redoslijed slova. Usmeno objasniti vezu između dviju susjednih rečenica. Odabrati završetak: uskrsnuće tijela i život vječni / reinkarnacija. Izbor potkrijepiti retkom o vječnom životu.

A. Zato spasenje primamo kao dar i na njega slobodno odgovaramo.
B. Grijeh narušava čovjekov odnos s Bogom i ljudima.
C. Isus Krist daruje spasenje od grijeha.
D. Čovjek je slika Božja.

Aktivnost 6: Astrologija ili astronomija? *(individualni rad – razlikovanje područja, 4 minuta)*

Individualni rad. Učenici će razvrstati tri primjera: „Mjerenje udaljenosti zvijezde“, „Predviđanje uspjeha na ispitu prema horoskopskom znaku“ i „Promatranje pomrčine teleskopom“. Uz primjere će napisati astronomija ili astrologija i objasniti razliku.

Rješenje: 1. astronomija; 2. astrologija; 3. astronomija. Astronomija znanstveno proučava svemir; astrologija nebeskim položajima pripisuje značenje za karakter i sudbinu.

Radni predložak:

Razvrstati primjere na astronomiju i astrologiju. Jedan izbor obrazložiti.

PRIMJER	PODRUČJE
Mjerenje udaljenosti zvijezde	_____
Uspjeh na ispitu prema horoskopskom znaku	_____
Promatranje pomrčine teleskopom	_____

Aktivnost 7: Mogu li obje tvrdnje značiti isto? *(rad u trojkama – kratka argumentirana rasprava, 4 minuta)*

Rad u trojkama. Učenici će ispitati dvije suprotne pozicije: A „Ako dvije poruke spominju spasenje, govore o istome“ i B „Istu riječ treba usporediti prema njezinu značenju“. Za provjeru će dobiti poruke „Isus Krist je jedini Spasitelj“ i „Svaki čovjek sam sebe spašava vlastitim duhovnim tehnikama“. Dvoje će učenika tijekom trideset sekunda pripremiti po jedan argument za dodijeljenu poziciju, a treći će provjeravati oslanjaju li se na zadane poruke. Svaki će govornik imati do trideset sekunda za argument i do petnaest sekunda za odgovor na prigovor. Provjeravatelj će zaključiti koja pozicija bolje objašnjava primjer i zašto. Dodijeljena pozicija služit će provjeri argumenta, a neće izražavati osobnu vjeru učenika.

Moguće rješenje: Mogući argument A: obje poruke govore o spasenju i čovjekovu traženju dobra. Prigovor: zajednička tema ne znači jednako tumačenje. Argument B: prva poruka govori o Kristu kao Spasitelju, druga o samospasenju tehnikama. Zaključak: B bolje objašnjava razliku. Katolička vjera spasenje prima kao Božji dar u Kristu; ono nije učinak čovjekova samospasenja.

Raspodijeliti dvije suprotne pozicije i ulogu provjeravatelja. Pripremiti po jedan argument prema zadanim porukama, izreći ga i odgovoriti na prigovor. Zaključiti koja pozicija bolje objašnjava primjer. Govoriti o tvrdnjama, uz poštovanje sugovornika.

POZICIJA A: Ako dvije poruke spominju spasenje, govore o istome.

POZICIJA B: Istu riječ treba usporediti prema njezinu značenju.

PORUKA 1: Isus Krist je jedini Spasitelj.

PORUKA 2: Svaki čovjek sam sebe spašava vlastitim duhovnim tehnikama.

Aktivnost 8: Što obećanje prešućuje? *(rad u skupinama – redakcija reklamne poruke, 5 minuta)*

Rad u skupinama. Učenici će urediti cijeli tekst zamišljenoga oglasa: „Kupnjom kristala privući ćete sreću, ukloniti sve krivnje i postati vlastiti spasitelj.“ U bilježnicu će prepisati samo dio koji točno opisuje što oglas traži od kupca, a zatim sastaviti novu poruku od dvije rečenice bez obećanja sreće, uklanjanja krivnje i samospasenja. Jedna će skupina pročitati novu verziju, a druga provjeriti jesu li uklonjena sva tri obećanja. Usmeno će objasniti zašto se Božje oproštenje i spasenje ne mogu prikazivati kao učinak kupnje predmeta.

Rješenje: oglas traži kupnju kristala. Primjer nove poruke: „Ovaj oglas nudi kupnju kristala. Kupnja predmeta ne jamči sreću, ne uklanja krivnju i ne daruje spasenje.“ Uklonjena su sva tri neutemeljena obećanja. Katoličko polazište: spasenje je Božji dar u Kristu; oproštenje se ne kupuje predmetom.

Urediti cijeli oglas. Izdvojiti što se traži od kupca. Sastaviti novu poruku od dvije rečenice bez obećanja sreće, uklanjanja krivnje i samospasenja. Razmijeniti poruke među skupinama i provjeriti jesu li uklonjena sva tri obećanja. Obrazložiti zašto kupnja predmeta ne daruje oproštenje i spasenje.

„Kupnjom kristala privući ćete sreću, ukloniti sve krivnje i postati vlastiti spasitelj.“

Aktivnost 9: Jasno i s poštovanjem *(rad u paru – igranje uloga, 5 minuta)*

Rad u paru. Učenici će osmisliti četiri replike razgovora uz izjavu „Meni su sve duhovne ponude iste pa iz svake uzmem ono što mi odgovara“. Jedna će osoba postaviti pitanje o značenju, a druga će navesti katoličko polazište i primjer stvarne razlike. Potom će zamijeniti uloge.

Moguće rješenje: „Što ti znači Bog?“ – „Sila u prirodi.“ – „Kao katolici vjerujemo u osobnoga Boga koji nas ljubi; to nije isto značenje.“ – „Možemo o razlici razgovarati bez vrijeđanja.“

Oblikovati četiri replike: pitanje, pojašnjenje, katoličko polazište i odgovor s poštovanjem.

„Meni su sve duhovne ponude iste pa iz svake uzmem ono što mi odgovara.“

Aktivnost 10: Zapišimo! *(individualni rad – sažeti zapis, 3 minuta)*

Individualni rad. Učenici će zapisati naslov „New Age“ i dopuniti četiri sažete rečenice ponuđenim riječima: Krist, sinkretizam, kulturi, osobnoga. Zapisat će razliku između newageovskoga shvaćanja i katoličke vjere te navesti gdje se newageovski motivi mogu pojaviti.

Rješenje: sinkretizam; osobnoga; Krist; kulturi.

Radni predložak:

NEW AGE
Krist, sinkretizam, kulturi, osobnoga
Spajanje različitih religijskih uvjerenja naziva se _____.
Katolička vjera ispovijeda _____ Boga.
Jedini je Spasitelj Isus _____.
Newageovski motivi pojavljuju se i u popularnoj _____.

III. ZAVRŠNI DIO – DJELUJ (10 min)

Aktualizacija:

Vjeroučitelj će odabrati dva ili tri pitanja.

Razgovor

- Kako biste provjerili poruku koja obećava sigurnu sreću nekom duhovnom tehnikom? (Ispitali bismo značenje, izvor, dokaze i odnos prema kršćanskoj vjeri.)
- Kako biste izrazili neslaganje s nečijim vjerovanjem bez omalovažavanja osobe? (Naveli bismo konkretnu razliku i razlog, uz poštovanje osobe.)
- Kako možete slušati pjesmu ili čitati knjigu i pritom razborito prosuđivati njezinu poruku? (Razlikovali bismo umjetnički doživljaj od prihvaćanja svake tvrdnje.)

Sinteza:

Učenici će ponovno prosuditi tvrdnju „Isti naziv „Bog“ uvijek znači isto vjerovanje.“ Usporedit će T, N ili ? sa svojim početnim odgovorom i obrazložiti ga jednim primjerom iz usporedbe.

Moguće rješenje: N. Osobni Stvoritelj i neosobna kozmička energija nisu isto shvaćanje Boga.

Isti naziv „Bog“ uvijek znači isto vjerovanje.

Ponovno označiti T, N ili ?. Usporediti s početnim odgovorom i obrazložiti jednim primjerom.

Zaključak vjeroučitelja: New Age povezuje različite duhovne ideje, ali ne znači isto što i katolička vjera. Katolici vjeruju u osobnoga Boga i spasenje koje nam je darovano u Isusu Kristu. Newageovski motivi mogu se širiti glazbom i drugim kulturnim sadržajima. Njihovu poruku prosuđujemo razumno, uz poštovanje svake osobe.

Formativna provjera:

Individualni rad. Učenici će u bilježnicu sastaviti dvije rečenice za zamišljeni razredni pano. Prvom će objasniti zašto „Bog je osobni Stvoritelj“ i „Bog je neosobna energija“ ne znače isto. Drugom će povezati pjesmu Aquarius iz mjuzikla Hair s motivom doba Vodenjaka, bez zaključivanja o vjeri slušatelja. Vjeroučitelj će prema dvjema rečenicama provjeriti razlikovanje vjerovanja i prepoznavanje kulturnoga utjecaja.

Moguće rješenje: „Katolička vjera govori o osobnom Bogu, pa ga ne poistovjećuje s neosobnom energijom.“ „Aquarius iz mjuzikla Hair donosi motiv doba Vodenjaka, ali to ne otkriva vjeru svakoga slušatelja.“

Za razredni pano napisati dvije rečenice. Prvom objasniti razliku: „Bog je osobni Stvoritelj“ / „Bog je neosobna energija“. Drugom povezati Aquarius, Hair i doba Vodenjaka, bez tvrdnje o vjeri slušatelja.

Samovrednovanje:

Učenici će u dva stupca razvrstati svoja postignuća: „objašnjenje sinkretizma“, „razlika osobni Bog – energija“ i „prepoznavanje motiva doba Vodenjaka“. Svako će postignuće smjestiti u stupac „Mogu objasniti“ ili „Još trebam pojašnjenje“; ako sve razumiju, drugi će stupac ostaviti prazan.

Radni predložak:

Procijeniti: objašnjenje sinkretizma; razliku osobni Bog – energija; motiv doba Vodenjaka. Upisati u odgovarajući stupac.

MOGU OBJASNITI	JOŠ TREBAM POJAŠNJENJE
_____	_____

Domaća zadaća:

Učenici će riješiti ili dovršiti zadatke u RB, str. 34.

Ili:

Učenici će u bilježnicu napisati dvije razlike između New Agea i katoličke vjere te uz svaku dodati jednu rečenicu objašnjenja.

Molitveni završetak:

Isuse, hvala Ti što nam pokazuješ Oca i daruješ spasenje. Daj da našu vjeru ne vode prolazna obećanja, nego povjerenje u Tebe. Pomozi nam razborito birati ono što čitamo i slušamo te s poštovanjem razgovarati o razlikama. Amen.

ili:

Anđele, čuvaru mili…

PREPORUČENI ODABIR ZA 45 MINUTA

Dio sata / odabrana aktivnost	Vrijeme
I. Uvod: molitva; domaća zadaća; motivacija, početni stav i najava	8 min
II. Aktivnost 1: Tvrdnja pod provjerom	14 min
II. Aktivnost 2: Ista imena, različita značenja	5 min
II. Aktivnost 3: Duhovna poruka u kulturi	5 min
II. Aktivnost 10: Zapišimo!	3 min
III. Aktualizacija i sinteza (3); provjera (3); samovrednovanje (1); zadaća i molitva (3)	10 min

Ukupno: 45 minuta.

PRILOZI ZA BRZU UPORABU

Prilog 1: Kratka kontrolna lista za vjeroučitelja

□ Učenici objašnjavaju značenje sinkretizma.

□ Učenici razlikuju osobnoga Boga od neosobne energije.

□ Učenici navode katoličko vjerovanje o Isusu Kristu i Duhu Svetomu.

□ Učenici razlikuju dar spasenja od samospasenja.

□ Učenici prepoznaju motiv New Agea u pjesmi Aquarius iz mjuzikla Hair.

□ Učenici razlikuju slušanje kulturnoga sadržaja od prihvaćanja njegova svjetonazora.

□ Učenici obrazlažu razlike uz poštovanje dostojanstva drugih.

IV. IZBORNE I DODATNE AKTIVNOSTI

Vjeroučitelj će prema potrebama razreda odabrati neku od sljedećih aktivnosti kao zamjenu za ranije ponuđenu aktivnost. Nije predviđeno provesti sve aktivnosti u jednom satu.

Aktivnost 1: Radna bilježnica

Učenici će uz pomoć vjeroučitelja rješavati RB, str. 34 (mogu biti i odabrani zadatci po želji).

Aktivnost 2: Digitalni zadatci

Učenici će riješiti zadatak „New Age i katolička vjera“ pod ikonom smješka, digitalni udžbenik, str. 45.

klikni ovdje – poveznica

Kod:

Predstavljanje rezultata.

Aktivnost 3: Pitanje autoru *(rad u paru – odabir istraživačkoga pitanja, 4 minuta)*

Rad u paru. Učenici će se vratiti Coelhovu citatu „Vjerujem u Boga, ali ne iz nekih logičkih razloga, nego po vlastitom izboru“ iz Aktivnosti 3. Usporedit će tri moguća pitanja autoru: A „Zašto su sva vjerovanja ista?“, B „Kakvu ulogu u vašem izboru imaju iskustvo i razum?“, C „Zašto svaki vaš čitatelj prihvaća vašu vjeru?“. Odabrat će pitanje koje otvara istraživanje bez pripisivanja nedokazanih stavova. Objasnit će pogrešnu pretpostavku u preostalim pitanjima te jedno od njih usmeno preoblikovati.

Rješenje: B. A pretpostavlja da autor sva vjerovanja smatra jednakima, što citat ne kaže. C pretpostavlja vjeru svih čitatelja, o kojoj citat ništa ne govori. Primjer preoblikovanja A: „Kako povezujete osobni izbor s traženjem istine?“

Prema Coelhovu citatu u Aktivnosti 3 odabrati pitanje bez nedokazane pretpostavke. Objasniti što druga dva pitanja unaprijed pretpostavljaju. Jedno od njih usmeno preoblikovati.

A. Zašto su sva vjerovanja ista?

B. Kakvu ulogu u vašem izboru imaju iskustvo i razum?

C. Zašto svaki vaš čitatelj prihvaća vašu vjeru?

Aktivnost 4: Naslov koji ne etiketira *(rad u paru – urednički prigovor i obrana ispravka, 4 minuta)*

Rad u paru. Učenici će urednički provjeriti naslov „Svi koji slušaju Aquarius vjeruju u New Age“. Jedni će zastupati zahtjev da naslov privuče čitatelja, a drugi zahtjev da ne pripisuje nedokazana uvjerenja slušateljima. Na prigovor „Točan naslov neće nikoga zanimati“ ponudit će usmeno jedan zanimljiv i provjerljiv naslov, a zatim pokazati kojom ga informacijom iz kulturnoga primjera u Aktivnosti 3 mogu potkrijepiti. Zamijenit će uloge i provjeriti prijedlog partnera.

Moguće rješenje: Mogući naslov: „Što doba Vodenjaka radi u mjuziklu Hair?“ Uporište: Aquarius u Hairu donosi motiv dolaska doba Vodenjaka. Obrana: pitanje može privući pozornost bez tvrdnje o vjeri svih slušatelja.

Provjeriti naslov i odgovoriti na urednički prigovor. Usmeno ponuditi zanimljiv, ali provjerljiv naslov. Potkrijepiti ga

podatkom iz kulturnoga primjera u Aktivnosti 3. Zamijeniti uloge i provjeriti partnerov prijedlog.

NASLOV: Svi koji slušaju Aquarius vjeruju u New Age.
PRIGOVOR: Točan naslov neće nikoga zanimati.

Aktivnost 5: Pojam koji se ne smije zamijeniti *(rad u skupinama – kratko usmeno obrazlaganje, 5 minuta)*

Učenici će odabrati jedan par: „uskrsnuće – reinkarnacija“, „objava – vidovitost“ ili „molitva – upravljanje energijom“. Pripremit će objašnjenje od dvije rečenice i navesti zašto zamjena pojmova mijenja poruku.

Moguće rješenje: Uskrsnuće je Božji dar novoga života cijeloj osobi. Reinkarnacija označuje ponovno rađanje u novome zemaljskom životu, pa ta dva pojma nisu zamjenjiva.

Odabrati jedan par i u dvjema rečenicama obrazložiti razliku:
uskrsnuće – reinkarnacija
objava – vidovitost
molitva – upravljanje energijom.